

The story of FinTech India

-Published 27 Sep 2020

The article was published with **Nobat Newspaper** on **27 September 2020** in Gujarati language. Below is the English translation of the same.

Have you ever thought how the finance sector changed? From cash to cheques to digital currency. How did the old method of queuing at banks to pay someone changed to net banking? If you are thinking technology than your answer is right but there is more to the story than just technological development. The change has been possible because of the FinTech revolution in India. According to the report by Research and Markets, India is one of the fastest growing [FinTech market](#) in the world with highest adoption rate advancing China. The overall transaction value of the FinTech market is estimated to jump from \$65 billion in 2019 to \$140 billion in 2023. With the pandemic scenario, this growth might go even higher. The finance ecosystem has 8 players each complementing each other to reach the end goal which are customers. These 8 players are incumbents, start-ups, big techs, investors/VCs, universities, policy makers, government and regulators. On top of these, there are other enablers like management consulting firms, law firms, incubators/start-up hubs.

The complete finance ecosystem started to change when FinTech revolution begun due to technological advancement. The new methods of doing the old tasks were more efficient, cost effective and faster than ever before. In India, the [biggest challenge](#) new FinTechs faced was operating in a country with second largest unbanked population. Furthermore, there were many other barriers like lack of financial-awareness and policy-gaps. But on the other hand, the traditional banking was costly which was going to change with simplistic FinTech innovations. How did each player played a considerable role in uplifting the change?

The FinTech change started with start-ups testing new grounds and improved methods. To help start-ups quickly initiate commercial testing RBI formed [regulatory sandbox \(RS\)](#) in the year 2016. RS allowed FinTech start-ups to test products and services in a controlled environment with limited regulation and customer exposure. The government understood the potential benefits of the FinTechs and a need for the change of methods. The RS system of quickly testing business models and frameworks to iterate based on the feedback would not only advance start-ups but also the regulators, policy makers and customers.

[Government](#) has acted as the backbone of the FinTech start-ups by encouraging entrepreneurial climate and liberating the policies and regulations. Government of India (GOI) took big initiatives like launching National Payments Council of India (NPCI), Digital India Program and Jan Dhan Yojana. Furthermore, government also announced Aadhar (UID), UPI (Unified Payment Interface), GST (Goods and Services Tax). These moves encouraged and empowered the FinTech community in India. Government of India has played a major role in making India achieve highest FinTech adaption rate compared to other countries. GOI provided tax benefits for the businesses and consumers. Government has constantly played a major role in changing the spectrum.

Without funding start-ups, would have had a difficult time surviving. The Investors/VCs played an important role in encouraging new start-ups. According to research from Accenture the FinTech investment grew \$1.9 Billion in 2018 to \$3.7 Billion in 2019. [Payments and lending](#) sector have dominated investments in India. This might lead the way to other FinTech sectors in near future. Investor/VCs not only provides funding to company but also guidance. PhonePe the digital payment

arm of the e-retailer Flipkart is backed by China's conglomerate Tencent which owns WeChat, the largest digital payment service in China. WeChat provides PhonePe a legacy to follow.

Big tech firms realised the booming opportunity in India's immature FinTech ecosystem. Global giants like Facebook, Google, Amazon, Samsung and Apple entered FinTech ecosystem. Facebook owned messaging application WhatsApp recently started peer to peer (P2P) payment service using UPI. With more than 200 million active users WhatsApp is about to make a huge impact on the P2P payment market. Google launched its own Google Tez payment service. Whereas Amazon has introduced Amazon pay and Samsung introduced Samsung pay. Apple is also planning to take a piece of the action by launching Apple pay in near future.

With all the development in FinTech India, the population had to stay upskilled which is where Universities come in the picture. FinTech becoming the lucrative future path with limited skilled people. [Universities](#) play a very important role in imparting the knowledge according to the market need. IIM-Calcutta has a 6 months FinTech course competing with online course of SP Jain School of Global Management. In future, there is a high potential of all major universities providing specialisation in FinTech.

As FinTech start-ups were innovating the ecosystem incumbents (banks) were not able to keep up with the increasing change. According to Ernst & Young the biggest challenge for incumbents has been the agility to implement big changes. Big banks hold the pressure of large number of customers and testing new services in a quick manner has been a difficult task. FinTech start-ups also work on a different level when it comes to regulations whereas big banks have much stricter policies. [Incumbents](#) are likely to hold strong balance sheets with the power to takeover FinTech start-ups. FinTech partnerships with incumbents is a beneficial strategy for both the parties. With Indian market pacing towards maturation we would surely see more FinTech partnerships and takeovers.

Some of the [enablers](#) of the ecosystem are management consulting firms, law firms and start-up incubators. Management consulting firms have been widely used by big banks to accommodate the lack of skill and advise on the future strategy. Regulatory consulting is a lucrative business used by start-ups as well as incumbents. Lastly the incubators helping start-ups train and guide through the journey. Overall FinTech ecosystem have been flourished by the mutual effort of all the players but there is still a long way to go. This is just the beginning of the FinTech India revolution.

ફિનટેક (નાણાકીય ટેકનોલોજી) ભારતની વાત

આપણે કયાંયે વિચાર્યું છે કે નાણા ક્ષેત્ર કેવી રીતે અને કેટલું બદલાઈ ગયું છે? પહેલા રોકડ વહેવાર થતો હતો તેમાંથી ચેકના વહેવાર વધવા મંડ્યા અને રોકડ વહેવાર ઓછા થવા મંડ્યા. હવે ચેકના વહેવારમાંથી ડિજિટલ ચલણના વહેવાર વધવા મંડ્યા. આને કારણે પહેલા બેંકમાં લાઈન લાગતી હતી તેને બદલે હવે નેટ બેંકીંગના વહેવારો વધવા મંડ્યા. આને ટેકનોલોજીનો વિકાસ કહીએ તો વાત સારી છે, પરંતુ ખરેખર ફક્ત ટેકનોલોજી વિકાસ સિવાય ઘણી વધારે વાત છે. ભારતમાં નાણાકીય ક્રાંતિને કારણે આ પરિવર્તન શક્ય બન્યું છે. રિસર્ચ અને માર્કેટના રિપોર્ટ અનુસાર ભારત વિશ્વના સૌથી ઝડપથી વિકસતા ફિનટેક માર્કેટ પૈકી એક છે અને અત્યારે ફિનટેક માર્કેટ અપનાવવામાં ભારતે રીનને પણ પાછળ મૂકી દીધું છે. ફિનટેક માર્કેટનું મૂલ્ય ૨૦૧૯ માં ૬૫ અબજ ડોલર હતું તે વધીને ૨૦૨૩ માં ૧૪૦ અબજ ડોલર થવાનો અંદાજ છે, પરંતુ અત્યારની આ કોરોના પેનેડેમિક રોગચાળાને કારણે આ વૃદ્ધિ અંદાજ કરતા પણ વધારે થશે. આ નાણાકીય પરિસ્થિતિ જેનો અંતિમ હોય ગ્રાહક છે. ત્યાં સુધી પહોંચવા માટે ૮ સ્ટેપ છે જે એકબીજાના પૂરક છે. જેમાં નાણાકીય ક્ષેત્રના વડા, સ્ટાર્ટ-અપ, ઇન્વેસ્ટર્સ, ચુનિવર્સિટી, પોલિસી બનાવનાર ગવર્નમેન્ટ આ બધાની ઉપર મેનેજમેન્ટ કન્સલ્ટીંગ ફર્મ, લોકર્મ હોય છે.

ટેકનોલોજીને કારણે ફિનટેક (નાણાકીય) ક્રાંતિની શરૂઆત થઈ ત્યારે નાણાકીય વહેવાર માટેની ઈકો સિસ્ટમ બદલાવવાનું શરૂ થયું. આ નવી પદ્ધતિને કારણે નાણાકીય કાર્યો પહેલા કરતા વધુ કાર્યક્ષમ રીતે

થવા લાગ્યા, ખર્ચા ઘટાડી થયો, અને નાણાકીય વહેવારો ઝડપી થવા લાગ્યા. ફિનટેક ભારતમાં સૌથી મોટો પડકારનો સામનો કરવો (પ્રેક્ષાત્મક) કરવો પડ્યો હોય તો એ ભારતમાં અનબેંકડ સિસ્ટમનો તદ્દિપરાંત આર્થિક બગુતિનો અભાવ, અને નવી સિસ્ટમની સમજણનો અભાવ, પરંતુ બીજી બાજુ પરંપરાગત બેંકીંગ સિસ્ટમ મોઢી હતી નવી ફિનટેક નવિનતા સાથે બદલાઈને સરળ બનેલ છે. નવી નાણાકીય સિસ્ટમ ભારત મો ફિનોક આવી તેમાં ઘણા બધા ફેક્ટર પોતાની ભૂમિકા કેવી રીતે ભજવી?

ફિનટેકની ફેરફારની શરૂઆત સ્ટાર્ટ-અપ અને મુદ્દાતેલ પદ્ધતિની ચકાસણીથી થઈ. સ્ટાર્ટ-અપને વ્યવસાયિક પરીક્ષણ કરવા માટે રીઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયાએ રેગ્યુલેટરી સેલ્ડબોક્ષ (આરએસ) ની ૨૦૧૬ માં રચના કરી. આરએસ દ્વારા ફિનટેક સ્ટાર્ટ-અપને પોતાના ગુડ્સ કે સર્વિસની પ્રોડક્ટની શરૂઆત કરવા માટે મર્યાદિત નિયમન સાથે ગ્રાહકના સંપર્ક કરવાની કે પોતાનું સ્ટાર્ટ-અપ ચાલુ કરવાની મંજૂરી આપી. સરકારે પણ ફિનટેકના ફાયદા અને મને પ્રવર્તમાન નાણાકીય વ્યવસ્થામાં ફેરફારની જરૂરિયાત સમજીને તે મુજબ પગલાં લેવાના

શરૂ કર્યા છે. સરકારે ફિનટેક સ્ટાર્ટ-અપ માટે નાણાકીય પદ્ધતિમાં કરોડરૂપિય જેવું કામ કરેલ છે. સરકાર ફિનટેક સ્ટાર્ટ-અપ માટે જે વ્યક્તિ આગળ આવે એને ઉત્સાહિત કરે છે તથા ફિનટેક સ્ટાર્ટ-અપ માટે પોતાના નિયમોમાં અને પોલિસીમાં ઘણી બધી છૂટછાટ આપેલ છે. ભારત સરકારે ફિનટેક સ્ટાર્ટ-અપ માટે બહુ મોટા પગલાં ભરેલ છે. સરકારે નેશનલ પેમેન્ટ્સ કાઉન્સિલ ઓફ ઇન્ડિયા (એન.પી.સી.આઈ.) ની રચના કરી, ડિજિટલ ઇન્ડિયા અને જનધન યોજના શરૂ કરી ઉપરાંત સરકારે આધાર (યુઆઈડી) અને જીએસટી (ગુડ્સ એન્ડ સર્વિસ ટેક્સ) ભારતમાં ચાલુ કર્યા. આ પગલાંને કારણે ભારતમાં ફિનટેક સમુદાયને ઘણું મોત્સાહન મળ્યું. અન્ય દેશોની તુલનામાં ભારત સરકારનો નવી નાણાકીય ટેકનોલોજી અપનાવવાનો રેટ ઘણો વધુ છે. ભારત સરકારે ફિનટેક સ્ટાર્ટ-અપ માટે દેશ બેંકીટી આપ્યા તથા ઉત્પાદકોના વેપારીઓના દૃષ્ટિકોણ બદલવામાં બહુ મોટો ભાગ ભજવેલ છે.

સ્ટાર્ટ-અપને જો નાણાકીય ભંડોળ ન મળે તો નવા બિઝનેસને બજારમાં મૂકવાનું

મુશ્કેલ બની જાય. આ સમયે રોકાણકારોએ નવા બિઝનેસને મોત્સાહિત કરવામાં મદદગારી ભૂમિકા ભજવેલ છે. એક્સચેન્જરના સંશોધન મુજબ ફિનટેકનું રોકાણ ૨૦૧૮ માં ૧૦૯ બિલિયન ડોલર હતું જે ૨૦૧૯ માં એટલે કે ફક્ત એક જ વરસમાં ૩૦૭ બિલિયન ડોલર થઈ ગયેલ છે. પેમેન્ટ એન્ડ લેન્ડિંગ એટલે કે ધિરાણ ક્ષેત્ર ભારતમાં રોકાણમાં પ્રભુત્વ જમાવ્યું છે. આ વસ્તુ નજીકના ભવિષ્યમાં અન્ય ફિનટેક ક્ષેત્ર તરફ ઈશારો કરે છે. ધિરાણકારો ફક્ત નાણા ધીરવાનું કામ નથી કરતા, પરંતુ કંપનીઓને માર્ગદર્શન પણ પૂર પાડે છે. ઈ રીટેઈલર ફિલપકાર્ટના ડિજિટલ પેમેન્ટ માટે ફોન પે નો મુખ્ય હાથ છે જેને કોઓર્ડો મેટેટ ટેનજન્ટ દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવે છે જે વીચેટ જે ડિજિટલ પેમેન્ટ સિસ્ટમનો માલિક છે. આમ વીચેટ ફોન પે ને વારસો આપે છે.

મોટી કંપનીઓને ભારતની અપરિપકવ ફિનટેક ઈકો સિસ્ટમમાં તેજીની તક મળેલ છે. વૈશ્વિક દિગ્ગજો જેવી કે ફેસબુક, ગુગલ, એમેઝોન, એપલ જેવી કંપનીઓએ ભારતની નાણાકીય સિસ્ટમમાં પ્રવેશ કર્યો છે. તાજેતરમાં ફેસબુકની માલિકીની વોટ્સએપ દ્વારા તાજેતરમાં યુ.પી.આઈ.નો ઉપયોગ કરીને પી-ટ એટલે કે એક જ નેટવર્કમાં જે વ્યક્તિઓ છે તેઓની અરસપરસ ચૂકવણીની સેવા શરૂ કરી ૨૦૦ મિલિયનથી વધુ સક્રિય વપરાશકર્તાઓ સાથે વોટ્સએપ જોડાયેલ છે. માટે ડિજિટલ પેમેન્ટ ઉપર આની બહુ મોટી અસર થશે. ગુગલ દ્વારા પોતાની ગુગલ તેજ ચૂકવણી શરૂ કરવામાં આવી. જ્યારે એમેઝોન દ્વારા એમેઝોન પે અને સેમસંગ દ્વારા સેમસંગ પે સ્પૂ કરવામાં

આવી. ફિનટેક સ્ટાર્ટ-અપ ઈકોસિસ્ટમને કારણે અત્યારે ભારતીય બજારમાં જેનો વિશાળ ફિસ્સો છે એ બેંકો આ બધા પારિવર્તનને તાત્કાલિક અપનાવવા માટે અસમર્થ હતાં. અર્નસ્ટ એન્ડ યંગ દ્વારા અભ્યાસના જે નાણાકીય ક્ષેત્રમાં કાર્યરત છે તે ઈન્ફિટ્ટ્યુટ માટે મોટો પડકાર અને ફેરફારને અમલમાં મૂકવો એમ છે. મોટી બેંકો ઉપર વધારે ગ્રાહકો હોવાથી વધારે ગ્રાહકોનું દબાણ તથા નવી નાણાકીય સર્વિસને ઝડપથી અમલમાં મૂકવામાં મુશ્કેલી નડતી હોય છે. જ્યારે ફિનટેક સ્ટાર્ટ-અપ એક અલગ લેવલ ઉપર કામ કરે છે જ્યારે મોટી બેંકોમાં ઘણાં કડક નિયમો અને કડક નીતિઓ હોય છે. આવી બેંકો જેની બેલેન્સ શીટ ઘણી સારી હોય છે તેઓ ફિનટેક સ્ટાર્ટ-અપને ટેક ઓવર કરવાની શક્તિ ધરાવે છે. બજા પક્ષો માટે ફિનટેક ભાગીદારી એ ફાયદાકારક બૃહ્દ રચના છે. મોટી બેંકો દ્વારા પોતાને ત્યાં કૌશલ્યનો અભાવ હોય તો તે દૂર કરવા અને ભવિષ્યની બૃહ્દરચના ગોઠવવા મેનેજમેન્ટ કન્સલ્ટીંગ કંપનીનો વ્યાપકપણે ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. રેગ્યુલેટરી કન્સલ્ટીંગ કંપનીનો સ્ટાર્ટ-અપ અને બેંકો દ્વારા વ્યાપકપણે ઉપયોગ થાય છે. ચામ ભેઈએ તો ફિનટેક ઈકોસિસ્ટમ (નવી નાણાકીય પદ્ધતિ) તમામ વ્યક્તિઓના પ્રયત્નોથી વિકસિત થઈ છે, પરંતુ ભારતમાં આ નાણાકીયમાં સિસ્ટમ એટલે કે ફિનટેક ઈકોસિસ્ટમની હજુ ફક્ત શરૂઆત છે. ભારતે આ ફિલ્ડમાં હજુ ઘણી લાંબી મજલ કાપવાની છે.

... સમાવેશ...
નંબન નિરવભાઈ વડોદરિયા
naranavadvadaria2@gmail.com

Figure 1: The article published in Nobat Newspaper on 27-09-2020